

***Загальні засади
конституційного ладу
України.***

10 клас

конституційний лад

Це система правових принципів та гарантій, які дають можливість реально забезпе чити дотримання прав і свобод людини, а діяльність держави здійснювати на основі фактично проведеного розподілу влади відповідно до її конституції.

За формою правління Україна є республікою.

Носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Народ здійснює владу безпосередньо й через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Право визначати та змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові й не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Ніхто не може узурпувати державну владу (стаття 5 Конституції)

Ознаки України як парламентської республіки

Призначення Верховною Радою Прем'єр-міністра України за поданням Президента України відповідно до пропозиції коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України; □ здійснення контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України з боку Верховної Ради України; □ можливість усунення Верховною Радою України Президента з поста в порядку особливої процедури (імпічменту).

Ознаки України як президентської республіки

□ Вибори Президента населенням країни; □ можливість припинення Президентом повноважень Верховної Ради України; □ зупинення Президентом дії актів Кабінету Міністрів України; □ право вето Президента України щодо прийнятих Верховною Радою України законів із наступним по□верненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України.

Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України (*стаття 6 Конституції України*).

У результаті внесення змін і доповнень до Конституції України законом від 8 грудня 2004 р. Україна є *парламентсько-президентською республікою*.

За формою територіального устрою Україна є унітарною державою.

Суверенітет України поширюється на всю її територію.

Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною
(*стаття 2 Конституції України*).

Систему адміністративно-територіального устрою України становлять:
Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища
й села.

Столицею України є місто *Київ*. Відповідно до Закону України «Про столицю
України — місто-герой Київ» від 15 січня 1999 р. місто Київ як столиця
України є:

- 1) політичним та адміністративним центром держави;
- 2) місцем розташування резиденції глави держави — Президента України, Верховної
Ради України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України, Верховного
Суду України, центральних органів державної влади;
- 3) духовним, культурним, історичним, науково-освітнім центром України;
- 4) місцем розташування дипломатичних представництв іноземних держав та
міжнародних організацій в Україні

Цікаво!

Чому Крим — це Україна: до історії питання.

У 1802 р. в результаті адміністративного реформування в Російській імперії утворилася Таврійська губернія, куди, крім Криму, входили північні території Таврії. 18 жовтня 1921 р. декретом ВЦВК та РНК РСФРР була створена Кримська Автономна Радянська Соціалістична Республіка із власною Конституцією та іншими атрибутами влади. Для Кримської АРСР характерним було право приймати не закони, а нормативно-правові акти місцевого значення, ураховуючи місцеві звичаї, мову та інші особливості. Уперше правовий статус Криму як автономної республіки у складі України був визначений Законом України «Про відновлення Кримської АРСР», згідно з яким Кримській області було надано статус автономної республіки, а Кримська обласна Рада народних депутатів набула статусу Верховної Ради Кримської Автономної Республіки. На сьогодні правовий статус АРК визначається Конституцією України та Конституцією АРК.

За формою політичного режиму Україна є демократичною державою.

Суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності.

Жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова.

Цензура заборонена.

Держава гарантує свободу політичної діяльності, не забороненої Конституцією та законами України.

